

ГОЛОС ІЗДАЛЯ

ВІРА ВОВК

РІО-ДЕ-ЖАНЕЙРО

2018

ОБКЛАДИНКА: ВВ

Авторка послуговується правописом

Г. Голоскевича

Усі права застережені

ВАЖІЛЬ

Важіль прийдешнього – це кожна
одиниця:

Не чекай зерна від гнилого колоска,
Не жди від мочаря цілющої води.

Наш кожен день залежний від усіх,
Він у долонях кожної особи.
Від мене золотіє кожен світ.

ПЛУГ

Хай світ і джерельна вода
Будять ратая й поета!
За день плуг подолає аршин
Поля й поеми.

Усі декорації, маски й драперії
Не розв'яжуть трагедії;
Треба постійно орати
В покорі й убожестві.

НАПИС

Вселенне Світло не об'являється
Патріярхам-мудрецьям,
Ні ошатним святині,
Ні Соломонам на престолі у славі.

Тільки якомусь Діогенові, чи Франческові,
Який видить, як буруни океану
На проминальнім бережнім піску
Постійно записують,
Аби навколішках він відчитав,
Слово БОГ велетенськими буквами.

ДИВО-ПТИЦІ

Довкола мого балькону літали
Диво-птиці з хвостами, як арфи,
Ми ввечорі слухали їхніх концертів.

Навіть випханих їх колись продавали
На базарі для туристів.

Тепер їх нема.
Маю враження, що переселилися
До іншого царства.

МЕТЕЛИКИ

Тут повільними жестами,
Як танечниці до сальону,
Влітали на балькон
Веселкобарвні метелики
Пити мед з африканських фіялків.

Їх тепер не побачиш.

Уже навіть закрили ту фабрику,
Що викладала їхніми крильцями
Попільнички й святі образочки...

Світ – обіднілий.
Ми себе обкрадаємо.

ГОСПОДАРСТВО

Треба залишити все впорядковане:
Грядку без бур'янів і білену пальму,
Порожній смітник,
На полицях поскладані речі
Й чисті фіранки на шибях.

Аби нащадки раділи
В рожевім світанку,
І свіжі роси блищали
На кущі манакá й іксорах.

МІСТЕРІЯ

Містерія – умові недоступна,
До неї торкається тільки вражливість
Крильцем золотого метелика.

Коли для ума позакривані
Віконниці таїн Господніх,
Поезія й музика відхиляють
Рубець містерії.

ВОЛЯ

Ми вільні, як буруни океану,
Як вітер у степу безкраїм,
Як землетрус, як стихія.

Ми можемо віддати наш день
За власним вибором
Бакханалії чи молитві.

Серед містерій Вселенної
Одне тільки певне людині:
Цей день не повернеться.

ДІДИЗНА

Любов, яка сотворила світ,
Напризволяще не кине
Свого створіння.

Вона віддасть мурашці й китові
Втрачену дідизну,
Бо на гармонії всіх первнів
Збудований Усесвіт.

Дай світові побути!
Хай не прискорює людина
Страшного Суду!

ОПОРА

Будь мені скелею, що не кришиться,
Коли м'якнуть усі самоцвіти,
Коли розливаються в дрібні потоки
Великі ріки.

Дай мені спертися на Твоє слово,
На Твою страшну жертву,
Бо навіть хмелеві, що пнеться вгору,
Треба опори.

СВІДОЦТВО ЗРІЛОСТИ

Юнак - жерельна вода.

Не самолюб із липким наживанням,
Не страдник наяві, невдаха життя,
В какофонії ери – малий цимбаліст.

А той хто розв'язує хитрі шаради,
Шукає скарбів у відьомському лісі
Й початку ниті гордійського гудза.

Щоб свідоцтвом зрілости стало ім'я.

ГОЛОС ІЗДАЛЯ

Почуєш його серед ночі,
Як шепіт листя затихне
На плятанах біля вікна.

Він буде молитовний,
Або наполеглевий,
Часом навіть болючий.

Не відганяй його,
Хоч може докучати,
Настирливий і неvigідний.

Голос сумління.

САМОСПЕЧЕНИЙ ХЛІБ

Ми обвиваємось мрякою,
Бутуємо в тісній шкаралющі,
Збираємо, наче струсь,
Блискучі камінчики
Й горіхи на власну зиму.

Довіряймо собі
Засвітити зірницю,
Чи гостру стрілу в повітрі
Затримати піснею,
Чи нагодувати голодного
Самоспеченим хлібом.

ДАНЬ

Радію, що день наливається світлом,
Що будяться гамори в саду й на полі
І сміх дитячий на моїй вулиці
Втирає біль і сльозу.

У світі є більше добра, ніж лиха,
Лиш лихо вголос кричить до неба,
Добро ж потиху ласкою гладить,
Нас потішає.

Я навчилася слухати мову горлиці
Й радіти деревом щедроцвітим.
Усе є данню тільки для мене:
Пісня й цвітіння, сміх і сльоза.

СМІХ

Коли життя відмовляє тобі
Заслужену діядему,
Кинь горем об землю й, якщо ти поет,
Твори неповторну поему!

Кепкуй, насміхайся з болів і лементу,
Марéну затопить п'янкий тиміям.
Козацьким дітям Пороги – не горе,
Ступай над пороги в життя!

ЛАДАН

Ладан годиться для Божества,
Не розтрачуй його,
Не бий поклонів за порогом церкви!

Не обкурюй мене тиміямом,
Повісь свою кадильницю в захристії!
В мене нюх – на конвалію чи фіялку.

САД

Я не думаю, як мені
Перейти бистринь
По волосинці,
Я думаю, як розвести сад
На другім боці.

Бо не велика втрата,
Коли сама не дійду,
Але горе, коли деревам
Нема де зеленіти.

ЖАЙВОРИНИЙ ГОЛОС

Не знаю, хто споживатиме паску
З пшениці, що я посіяла,
І хто питиме темне вино
З лози, що я посадила.

Я вдячна жайворинному голосу,
Що будить на світ,
Коли маліють пташині співи
В широкому світі.

ГІРКА ЧЕРЕШНЯ

Коли та черешня посолодіє?
Коли в її м'якуш наллється мед?
У люстро озера дивляться хмари
І води в думах морщать чоло.

Ми завжди ходимо по узбіччях,
Шукаємо стежки навмання,
Бо нам призначене шукання,
Не спочинок у лопухах.

ЗАТЬМАРЕННЯ МІСЯЦЯ

У школі не було місця
Для внука служниці,
Й дитина росте бур'яном.

В лікарні не стало ліжка
На операцію пралі,
Доведеться дома вмирати.

Ми мали затьмарення місяця:
Світле обличчя налилося
Чорною кров'ю.

ДОРОБОК

Якщо гадаєш,
Що мені треба до щастя
Палати з яспису,
Золототканого сарі,
Чи ляльки з Кореї,
То знай, що я – не Кумалі.

Якщо вважаєш,
Нібито моє існування залежне
Від вахлювання перами струся,
Від обкурювання кадилом,
Ти помиляєшся.

Мені достатні власне ім'я
І власний доробок.

ТАНЦЮРИСТКА

Якщо я – не танечниця з Обуда,
Не токійська гейша,
Якщо моє призначення
На рідній сцені, –
П'ятами тримаюся землі!

Фантазія – поле поезії,
Але, танцюючи в мріях,
Можна злетіти з блавату
В глибоку, беззірну ніч.

РОДИЧІ

Самотність – тільки уява.

Завжди якась дитина
Голодна обнять,
Завжди старець на сходах
Спраглий ласки.

Птахи надворі просять
Твоїх кришин,
А вуличні тварини
Вимолюють власника.

Оглянься довкола:
Усюди побачиш
Невіданих родичів,
Гідних серця.

ЖНИВО

Я не бажаю для себе
Зірки з вершка ялинки,
Й цісарське ідолопоклонство
Бентежить мене до дна.
Мої предки-дворяни
Орали, сіяли й збирали
Своє чорноземне віно
В поті чола.

Я горда за кров –
Червону калину,
За лляну сорочку
Й селянське ім'я.
Усе, що життя
Принесло до порога,
Я виорала, засіяла
Й збрала сама.

ВІДВАГА

Треба мати відвагу сказати: ні!
Найближчим друзям,
Що дають безплатний квиток
На шабаш і пустоцвіття.

Треба вміти бути осміяним,
Шукати стежки в каменоломах,
Аби знятись на вершину
І запалити ватру.

У ТІНІ

Шахові фігури виграша
Золотої медалі
Не бувають з рубіну ні зі слононості,
І розарій святої Тереси
Не був самоцвітний.

Мудреці й святці не блищать
На празнику серед майдану,
Вони в тіні бутують
Непізнані й несвятковані,
Як жуки, мурашки й бджоли.

ГРІШ

Гріш для дитини не має вартости,
Мають вартість кремінчик з берега річки,
Равликова хатина і мушля,
Де шумить море.

Треба, наче дитина, радіти
Малими втіхами:
Усмішкою, поглядом, словом,
Воркотінням голуба,
Африканською фіялкою,
Що розплющила око в вазонику,
Пасіянсом увечорі...

Й забути цінність гроша.

СПОМИН ІЗДАЛЯ

Після гамору дня
Мене наповняє
Глибока музика тиші.

Потопаю в лагідний вечір,
У заграву над горами,
В колиску леготу.

Спомин іздаля
Огортає втомлену плоть
Благодатним покровом.

МИР

Не заплітайся в коси русалки,
В кучері мавки, в високі трави;
Вони заманять у бездоріжжя,
Напоять бранця вином омани.

Вернись, де рідні череп'я й книги,
Свійська долина, соняшна хата.
Вийде кохана тобі назустріч:
В її долонях яблуко Спаса.

ЦИКАДА

На веранду влетіла цикада
(Певно безголово закохана),
Замоталась у звисаючу папороть
І не вміла звільнитися.

Я широко розкрила вікно,
Легібно її розмотала,
Погладила перелякані крильця
Й пустила на волю.

Від того часу ввечорі
В кущі ямину під моїм вікном
Бринить струна цикади,
Може, моєї вдячниці...

МАВПОЧКИ

Родина малих мавпочок
Гусячим ходом
Телеграфічними дротами
Спускається з гір на базар
За рогом вулиці,
Де продають банани.

Чекають дарунка від покупців,
Бо зголоднілі жебраки
Були колись власниками
Широких доміній,
Що їх загарбали люди
Для своїх власних ужитків.

ЩУР

Колись ішовши вузьким провулком
Між двома мурами
Посередині довелось зустріти
Великого бурого щура.

Він дуже мене злякався,
Я не менше – його;
Ми боялися одне одного,
Наче ворог ворога.

Притулившись до муру,
Одним боком вдалося втекти,
А він шмигнув другим.

Ми розійшлися з повагою,
Вдячністю й полегшенням.

Як довго щур, непрошений гість,
Не лізе до мене в гостину,
Він мені – тільки тварина.

ПАПУГА

Колись, відвідуючи одну
Достойну віллу Копакабани,
Я чула крізь живопліт сусідського саду
Хриплий голос когось, хто безупину
Виспівував гімн Бразилії.

Потім мені об'явили,
Що той патріот – папуга.

Я подумала, що папуга
Не має за честь патіотизму країни,
В якій народився,
Бо легко вчиться співати
Будь-яку баналюку.

ЩИРЕ НАМИСТО

Я рюмсала,
Бо мені розірвався разок
Скляних коралів,
Аж надійшла бабуся
Й принесла в подарунку
Щире намисто.

Треба спокійно ждати,
Як часом
Доля нам забирає коштовність,
Бо зараз потім
Щедро віддячує.

Хоч також буває,
Що нас залишає з утратою,
І тоді треба вміти віддати,
Те, що нам не призначене
Й учитись щедрости.

ПРИПОВІДКА

Одна бразилійська мудрість
Навчає всіх нарікайлів:
«Я плакав, бо не мав черевиків,
Аж зустрів людину без ніг».

Не годиться – дбати про себе
І забути все довколишнє,
Танцювати «рок» і «лямбаду»,
На кривді, на жертві й сльозі.

Нам дано широке поле
Й безмежні дороги буття.
Ми є частию всього, що існує.

Що існує – залежне від тебе:
Не загарбника, – друга, слуги.

ЗАПИТАННЯ

«Чому ти сумуєш?»— спитав мене Бог,
Узрівши сумом налиті зіниці.
«Чи не цінніша ти від смереки,
Яку годую золотим короваем,
Любовно обтулюю мрякою,
Одягаю шовками леготу?»

Чи не вільніша ти від орла,
Що з гнізда на шпилью Говерли
Далеко видющим оком
Оглядає дива з Мачу-Пічу, Петри й Лягора?

Чи не танцювала ти вже, як Соломія,
Не співала в янгольським хорі,
Не кохала, як Магдалина?»

Спитав Бог і обтер мої сльози.

ОСУД

Коли мене осудили,
Я дуже страждала,
Бо всі мої докази
Відкидали як вигадку.

Коли мене перецінили –
Ще більше боліло,
Бо всі оправдання
Вважали скромістю
Що збільшала хвалу.

Фантазія – улюблена ціха людини.

КОМПЛІМЕНТ

Во дни они професор історії
Тюбінгенського університету,
Маляр-самоук,
На замковому узгр'ї,
Де стояв його інститут,
Розписував сірий мур
Мітичними сценами.

Приглядався його богомазам
Якийсь молодий студент
І одушевлено вигукнув:
«Історія знає двох геніїв:
Мікель-Анджеля й вас!»

Усміхнувшись професор відрік:
«Ніби чому Мікель-Анджеля?»

Дехто безслівно й без усмішки
Радо ковтнув би комплімент.

ДОВІРЕНИЙ СКАРБ

Я віддала довірений скарб
Недовірливим хвилям моря,
Щоб у човні дірявім із подертим вітрилом
Повернули його призначенню.

Віддала його повітряній стихії
Й долоням Діви Марії,
Щоб любовно поклали мій скарб життя
У чорнозему лагідні скиби...

ВІСТКА

Ми забули слухати голос тиші,
Не розуміємо шепоту листя,
Ні розмови трав із леготом.

Нас по вінця наповнює гамір, –
Не грюкіт потужного гromу,
Не шум водоспаду зі скелі,
А той, від якого ряст половіє
Й обсипається хвоя смереки.

Повернімося знову до тиші
Послухати давню баляду,
Й відчитати вістку записану
На корах дубів і беріз.

ВИРІЙ

Я вже відлітаю в вирій,
У надземну дорогу далеку,
Попрошу підкрильного місця
В журавлика, або в лелеки.

Як почне зеленіти ліщина,
Як синиця роздзвониться зранку,
Під крилом вирійного птаха
Там серце для тебе в дарунку.

РАЛЕЦЬ

Як дістанеш від мене різдвяний ралець,
Не гадай, що бажаю в заміну
Яйце-райце на Великдень.
Я не продавець з добутком на мислі.

Мені вистачить бачити радість
На твоєму обличчі.
Це єдине справжнє й одверте ,
Що тішить дателя.

ВІТРИЛА

Хмари пливуть напризволяще,
Як вітер віє,
Їм однаково, у який бік світу
Понесе вітровій.

Та не однаково каравелі,
Куди завезуть її хвилі Чорного Моря,
І вітрила назначують напрям,
Щоб не причалила до Істамбуля,
Коли слід до Одеси.

ГІРЛЯНДА

Кожен струмок має свій напрям,
Він плете кучері між горбами,
Але впадає в ту саму річку,
Що понесе його води до моря.

Усьому на світі вказано стежку,
Усе є частию великої єдності,
Ми – стеблина всесвітнього задуму.

Без добродітства для себе
Уплетімося в вічну гірлянду!

ДИВО

Я мала жаль до світу,
Що життя покотилось лісковим горіхом
Зі стрімкого горба,
Що не розквітло трояндою
Перед вікном,
Або хоч диким роменом
Серед лану пшениці.

А дозрілість сказала,
Що моя доля дбайливо
Вибрана тільки для мене
І що я маю зробити з неї
Велике диво, на яке
Тільки я єдина спосібна.

КОРОНАЦІЯ

Життя увінчує людину
Самоцвітною діядемою,
Лавровим вінком
Чи короною з терня.

Приймімо кожен дар
З по корою.

Найважливіше,
Щоб не накладало на голову,
На сором і сміховисько,
Лопухової авреолі.

СВІТЛО

Будди у скелях Рангуна
Й тисячі Буддів із храму в Гінзе
Не навчили мене глибшої мудрости
Від Нового Завіту.

Гідне поваги шукання
Далекосхідньої думки
Ляо-Тсе й Магабгарати.

Це – плай у меандрах
Яким доводиться йти
На прощу до світла.

СТРАШНИЙ СУД

Ми не ласі на чужі привілеї,
На корони, престоли й клейноди,
Й даємо себе обкрадати
Зі свити й дранки-сорочки.

Ви здираєте з нас живу шкіру:
Історію й мову народу,
Й нашим добром багатіє
Скарбниця вашого двору.

Та існують ще наші обличчя,
І хребет і долоні і скроні,
А колись закінчиться також
Зловжитий терпець Господній.

БЛАЖЕНСТВО

Перші люди в блаженстві раю гуляли
Без комп'ютера, телебачення, телефону,
Карнавалу й олімпіяди.

Ми, вигнанці з раю
У блаженстві техніки й гамору,
Самотні, загублені, обіднілі
Й тільки щасливі
В поезії, музиці, любові й молитві.

ПРИЧАЛ

Колись допливе корабель до своєї затоки,
І друзі прийдуть вітати
Пілігрима диких морів,
І чари засяють вином,
І заграють гітари.

Будуть ранок з розквітлим сонцем
І лагідні хвилі,
І розкований сміх розігріє зайву сльозу:

Удома життю пілігрима
Дай спочити з втоми!

ЗМІСТ:

3. ВАЖІЛЬ
4. ПЛУГ
5. НАПИС
6. ДИВО-ПТИЦІ
7. МЕТЕЛИКИ
8. ГОСПОДАРСТВО
9. МІСТЕРІЯ
10. ВОЛЯ
11. ДІДИЗНА
12. ОПОРА
13. СВДОЦТВО ЗРІЛОСТИ
14. ГОЛОС ІЗДАЛЯ
15. САМОСПЕЧЕНИЙ ХЛІБ
16. ДАР
17. СМІХ
18. ЛАДАН
19. САД
20. ЖАЙВОРОНИЙ ГОЛОС
21. ГІРКА ЧЕРЕШНЯ
22. ЗАТЬМАРЕННЯ МІСЯЦЯ
23. ДОРОБОК
24. ТАНЦЮРИСТКА
25. РОДИЧІ
26. ЖНИВО

27. ВІДВАГА
28. У ТІНІ
29. ГРІШ
30. СПОМИН ІЗДАЛЯ
31. МИР
32. ЦИКАДА
33. МАВПОЧКИ
34. ЩУР
35. ПАПУГА
36. ЩИРЕ НАМИСТО
37. ПРИПОВІДКА
38. ЗАПИТАННЯ
39. ОСУД
40. КОМПЛІМЕНТ
41. ДОВІРЕНИЙ СКАРБ
42. ВІСТКА
43. ВИРІЙ
44. РАЛЕЦЬ
45. ВІТРИЛА
46. ГІРЛЯНДА
47. ДИВО
48. КОРОНАЦІЯ
49. СВІТЛО
50. СТРАШНИЙ СУД
51. БЛАЖЕНСТВО
52. ПРИЧАЛ